

יום	יום לחודש	ליקוטי מוה"ר	ליקוטי הלכות ה"א	משנה ברורה ה"ה	חשפיות הנפש	שולחן ערוך אבן העזר
שבת	ב'	עו.	רמה	חורה	נג-נד	טו, יז
א	ג'	עז:	רמו	צ:	נה-נו	יח, יט
ב	ד'	עה.	רמו	צא.	ני-נח	כא, כב
ג	ה'	עה:	רמח	צא:	נט-ס	כג, כד
ד	ו'	עט.	רמט	צב.	סא-סב	כה, כז
ה	ז'	עט:	רנ	צב:	סג-סד	כח, כט
ו	ח'	פ.	רנא	חורה	סה-סו	כח, כט

בקר בני אהרן

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

220 | פרשת קרח | ב' תמוז תשפ"א

דבר המערכת

רבינו הקדוש ברוב רחמנותו הזהיר אותנו ואמר: "את זה תקבלו מאתי שלא להניח עצמו להעולם להטעות, שלא יטעה אותו העולם! כי לא נמצא אחד שיהיה לו קץ וסוף טוב מן העולם, וכל בני אדם שהיו, אפילו אותן שתפסו בידם כל העולם הזה כולו, היה סופם רע מאד" (שיחות הר"ן, נא).

השקר הזה בוער וסוער. מכל עבר ופינה מפתים ומסיתים בקול רעש גדול, ובשלל צבעים ואמצעים כאילו יש מה לחפש בעולם כלה ונאבד זה, וכאילו יש עוד תכלית מבלעדי התכלית להתענג על ה' בחיי הנצח.

ועלינו להתקשר ולהיאחז בקול אמיתת דעת הצדיק, ולא להיחפז. **בכל הכח יש לבנות חומות שיעצרו בעד גלי הים הללו, ולא לתתם לכלות כל חלקה טובה.** נחזור ונשנן שאין שום טוב בעולם מלבד כשהוא מביא לתכלית הנצח.

פרשה זו - פרשת קורח - מהווה אות אזהרה חמור לכל המתפתים להימשך אחר קנאה תאוה וכבוד, המוציאים את האדם מן העולם, ומכלים מנפש ועד בשר. מי שרוצה לעשות מציאות מהעולם הזה ומחלק את החיצוניות שבבריא מתכליתה הפנימי, גורם רעה עצומה לנפשו. וכדבריו הנוקבים של רבי נתן: "קורח חילק הפנימיות מהחיצוניות, על כן היה ענשו שפצתה הארץ את פיה ובלעה אותו חיים שאולה. כי כך ראוי לו, כי הראו לו מה שפגם, שרצה לחלק החיצוניות מהפנימיות ואז בחייו קרוי מת, על כן תיכף ומיד חטפה אותו הארץ ובלעה אותו בחייו למטה למקום הראוי לו, לבחינת תכלית החיצוניות שהוא בתחתיות הארץ בשאול תחתיות. כי שמים וארץ הם בחינת פנימיות וחיצוניות, ועל כן האדם הולך בקומה זקופה בין השמים ובין הארץ, כי הוא סולם מוצב ארצה בבחינת חיצוניות, כי מלושב בגוף, אבל ראשו מגיע השמימה, שהוא השכל, שהוא בחינת עליונות הדבר בחינת פנימיות, **כי האדם צריך לקשר הכל לשרשו ואז הוא חי לעולם**" (ליקוטי הלכות, פקודין ד).

העזרים

זמני תשובה ממשמשים ובאים

הבא ולשכח. ושכחילו 'עלמא דאתי' ימעיט מאתנו את התענוג של החיים.

וכך מלמדנו רבינו הקדוש: "זכרו תורת משה ראשי תבות תמוז, חסר ואו, כי אז בתמוז צריכים להמשיך הזכרון לתקן השכחה, כי אז נתהוה השכחה, כי על ידי הלוחות שנשתברו בחודש תמוז נתהוה השכחה, כמו שאמרו חז"ל 'אלמלא לא נשתברו הלוחות הראשונות לא נשתכחה תורה מירשאל', ועל כן חסר ואו מתמוז כנ"ל, כי מאחר שנשתברו הלוחות נסתלק הוא, כי הלוחות הם בחינת ואו, כמו שאמרו חז"ל 'הלוחות ארכן ששה ורחבן ששה' (לקוטי מוה"ר, רטו).

זוהי עבודת חודש תמוז, לתקן את השכחה ולבנות את הזכרון, ובכך לעסוק בבנין בית המקדש המיוחד לכך. וכפי שרבי נתן מלמד במתק לשונו:

"זה ידוע לכל שהעולם הזה הבל וריק, צל עובר וענן כלה, וכל ימיו כעס ומכאובות, ואין יתרון לאדם בכל עמלו, ולא בא האדם לזה העולם כי אם בשביל תכלית הנצחי של עולם הבא, כדי שיתנקה ויצטרף בזה העולם שעל ידי זה יזכה לחיים נצחיים של עולם הבא. על כן בודאי צריך האדם לזכור היטב בכל יום ובכל עת ובכל שעה תכליתו הנצחי הזה, ולאדבקה מחשבתיה בעלמא דאתי תמיד. אך הרע עין מתגבר מאד בכל עת, שעל ידי זה נמשך מיתת הלב שמשפך מלבו הזכרון הזה. וזה גרם חורבן בית המקדש, חורבן בית ראשון וחורבן בית שני, כי עיקר הזכרון נמשך מקדושת ארץ ישראל וירושלים ובית המקדש, כי שם עיקר התגלות אלקות ושם יכולים להזכיר את עצמם ביותר בעלמא דאתי" (ליקוטי הלכות, ברכות הראיה ה, ב).

זה היה כל עמלם של הצדיקים, שברוחב דעתם ובעומק הרחמנות התלוי בדעת, ריחמו עלינו ורצו להזכירנו זכרון מתוק ויקר מפי זה, וכפי שרבי נתן ממשך שם: "הצדיקים, כל עסקם להזכיר אותנו זכרון העולם הבא בכל יום, כדי להשיבנו בתשובה שלימה, כי זה כל ישעם וכל חפצם בעסקם עמנו, שהכל הוא כדי להזכירנו זכרון זה בכלליות ובפרטיות בכמה וכמה תחבולות נפלאות ונוראות" (שם).

וכן כותב רבי נתן לבנו: "חזק ואמץ מאד מאד לשמח נפשך בכל מה שתוכל, כי אף על פי כן אני יודע שפתקא ראשי תיבות 'זכרו תורת משה'. וכפי מעט השיעור שלבלי מזה, צריכים לומר גם על דיבור הקדוש הזה: אלמלא לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא, די! כי הוא נוגע לתיקון חטא העגל, לתקן פגם שבירת לוחות שהמשיכו שכחה בעולם, שמשם כל הצרות בגוף ונפש וממון שסובלין בגלות המר הארוך הזה" (עלים לתרופה, סט).

הבה נשכיל ונפתח לבנו לקבל טובה נפלאה זו. לא נסיח דעתנו מזכרון זה, אלא אדרבה נעורר שמחה וחיות על העתיד הנפלא והנצחי הנתון בבחירתנו בכל רגע ובכל תנועה, ונכין עצמנו לדרך ארוכה ונשגבה זו בלב חי ומרומם, והיא שגם תחיש גאולתנו ובנין בית קדשנו ותפארתנו.

הוא עומד ליד הוריו בפרוזדור בית החולים, ממתין בתור בתוך קהל גדול לכניסה אל הרופא המהולל, מעל התקרה משתלשל לוח בו מתחלפים בכל פעם מספרי הממתנים ומוזיע על התקדמות תורם. עיניו המפוחדות רצות בבעתה בתוך חוריהן, ככל שהמספרים מרמזים על התקרב מועד כניסתם גוברת חרדתו, הוא לא רוצה שהתור יתקדם, נוח לו פה, במקום הותקן ברז מים קרים משיבי נפש לרווחת הממתנים, גם הכסא מרווח, ולעומת זאת מי יודע מה יהיה בחדר פנימה. מנגד עומדים הוריו בעיניים מייחלות, הם כבר רוצים להיות בפנים, הרופא הגדול הבטיח לרפא את בנם יקרים ממחלה מסוכנת, וידי רבו לו בהצללת נפשות, הם מחכים בקוצר רוח מתי יבוא יזכרו גם הם לרפואה הנכספת.

שני בני אדם - האחד נזכר מיום המיתה, מן המעבר מפרוזדור צר זה אל הטרקלין הנפלא של נועם חיי הנצח, והוא מתמלא חרדה. המפגש עם המוות מעורר בו לחלה, נדמה לו שכאן הוא כבר מסודר מעט, יש לו מעט תאוות סרוחות שהוא מתענג בהם, והוא חושש מפני הפרייה המוכרחת.

ולעומתו, יושב בר דעת, ולא די שאינו בורח מן הזכרון הזה בעת ההכרח שמפגישו עם המוות, אלא הוא בעצמו מחפש דרכים גם בימים כתיקונם היאך לזכור ולהיזכר בכל רגע מציאות זו. לא רק שהוא לא נחרד, אלא שהוא מתמלא מכך שמחה פנימית, הוא יודע ששם ורק שם הוא מקום הטוב הנצחי, רק שם הוא המקום שכדאי עבורו לחיות ולסבול הכל, והוא מצפה ומייחל מתי יוכל להתנער מעפר העולם השפל הזה ותלאותיו ולזכות לטוב ולנועם הזה שאין כל מלאך ובריה יכול לשער. ולכן הוא בוכה ומתפלל ושופך שיחו תמיד לבל יטעוהו בפרוזדור חשוך זה, שמא חלילה וחלילה ישכח את התכלית המופלא. הוא זוכר נגינתו בלילה ועם לבבו הוא שח בחצות לילה ובעת התבודדות ובכל עת מצואו שירחמו עליו מן השמים, למען יזכור כל ימי חייו, בימים ובלילות, את הזכרון המתוק הנעים והנפלא הזה, ולבל ימיר טוב ברע חס ושלומו.

בימים אלו אנו נכנסים לחודש התשובה, חודש תמוז. עיקר עבודת חודש זה הוא לבנות את הזכרון הזה. בחודש זה נשתברו הלוחות שהביאו שכחה לעולם, לאחר שנים אירעה אז גם התחלת חורבן ירושלים ובית המקדש. אשר כל מהותו של בית המקדש, שורש התשובה, היה: הכח להביא את הזכרון הזה בלבבות בני אדם, כדי להחיותם חיי נצח ולהיטיב להם טובה בלי סוף, וכאשר מאסו בטובה זו, ניטל מהם כח הזכרון ונתנו להם ליפול בשכחה אכזרית.

ועלינו נפל חובת היום, לשוב ולזכור ולהיזכר שאנו אצים רצים ומתקדמים לעולם שכולו טוב, כולו רחמנות, כולו אהבה, כולו אור ושמחה, ושחבל חבל לשכוח ולאבד זאת. היצר האכזרי מנסה להכניס בנו 'רע עין', להסתכל במבט אכזרי על מהות עולם

פניני אור

רבנו אמר לענן גססאות התפלה: "ווען איך זאל ווען זיין מגדל געווען צווישן אשכנז'ער יודן, וואלט איך גישט געביטן גסס אשכנז, ווייל חסידות איז גישט סותר דעם גסס. מען קען דאווענען אשכנז און זיין א חסיד" - "אלו הייתי מתגדל בין יהודי אשכנז (והייתי נעשה לחסיד), לא הייתי מחליף את גסס אשכנז, כי חסידות אינו סותר את הגסס. אפטר להתפלל בגסס אשכנז ולהיות חסיד".
(שיח שרפי קודש)

המלה שממתיק את המרירות!

ברית מלח עולם היא לפני ה' לך ולְרַעְךָ אֶתְךָ

כשם שתבשיל ללא מלח אין בו טעם, כך העולם זקוק למלח, ובלעדיו הוא תפל ומר. וליתר דיוק: העולם הזה מר כל כך, עד שלא מלח רוחני, לא ניתן לסבול את מרירותו... וכדברי הזוהר הקדוש: "אלמלא מלחא לא יכיל עלמא למסבל מרירותא" = "אלמלא המלח, לא היה העולם יכול לסבול את המרירות" (זוהר ויחי רמא ע"ב).

מהו "מלח העולם"? מהו הדבר שיש בכוחו להמתיק את מרירות העולם הזה, ולהפוך את החיים למתוקים ומְלֵאֵי טעם?

בפרשת השבוע אנו מוצאים את התשובה: "ברית מלח עולם הוא". כשהפירוש הפנימי של הפסוק הוא: ה"ברית", היא "מלח העולם", היא זו שממתיקה את המרירות הנוראית של העולם הזה!

"כי דע, שהעולם הזה מלא מרירות בלי שיעור בחינת 'מרירותא דעלמא', שאי אפשר לסבול ולהתקיים מגודל המרירות, כמו שכתוב בזוהר הקדוש 'אלמלא מלחא לא הוי עלמא יכול למסבל מרירותא'. ואלמלא כח הצדיקים הגדולים שהם שומרי הברית באמת, שהם נקראים 'ברית מלח עולם', לא היה העולם יכול להתקיים כלל מעוצם המרירות. על כן, כל אחד לפי מה שזוכה להתקרב לצדיקי אמת, כן ממתיק מעצמו המרירות.

אבל מי שרוחק מצדיקים, ובעצמו הוא רחוק מתיקון הברית כאשר יודע בנפשו, מכל שכן וכל שכן כשחם ושלוה הוא חולק ומתנגד גם כן על הצדיק ואנשי - מתגבר עליו ביותר ויותר 'מרירותא דעלמא' שהוא טרדות ואגות הממון, עד שמכלה ימי חייו, רחמנא ליצולן" (ליקוטי עצות, ממון ופרנסה, טו).

"הַיֵּאֱכַל תִּפְּל מִבְּלֵי מֶלַח" (איוב, ו) - תמה איוב בפני חבריו - וכי יכולים לאכול את העולם הזה, כשהוא תפל מבלי מלח? וכי יש אפשרות ליהנות מהעולם הזה, כשאינו לו לאדם את ה"ברית מלח עולם"?

אכן כן; העולם הזה - ללא קדושת הברית, וללא קשר לצדיק האמת - מר ותפל, עד שאי אפשר לאכול...

הדבר היחיד שממתיק את המרירות, הוא: הקשר לצדיק האמת, צדיק יסוד עולם! הוא זה שבתורתו, מעשיותו, שיחותיו, עצותיו והדרכתיו - ממתיק לנו את המרירות, ונותן לנו את הכח לעבור את העולם הזה בשלום.

כך שמי שרוצה לטעום את מתיקות החיים, ייטיב לעשות, אם יהיה "דולה ומשקה מתורת רבנו ז"ל ותלמידו הקדוש בכל יום כמה שעות בהתמדה גדולה כי הם חיינו ממש. ותאמין לי ידידי בני, שאין אני יודע איך יכולין לחיות בלא הם, אפילו יום אחד, בהצרות והמרירות אשר עוברין עלינו בזה העולם המר והנמהר אשר כמעט אין רגע בלא פגע חס ושולם" (נתיב צדיק, מכתב טו).

מעלת אמירת 'תיקון הצות'

שאלה:

היות וראיתי שבזמן האחרון ביאתם כמה עניינים השייכים לקימת 'צות הלילה', רציתי לשאול: עד כמה יש חשיבות לאמירת הנוסח של 'תיקון הצות', גם כשהוא על חשבון של שאר עניינים של תורה ותפילה.

אני שואל זאת כדי לדעת עד כמה אכן עלי להקפיד על אמירת התיקון עצמו, בפרט עתה בלילות הקיץ הקצרים, אשר מזמן הקימה עד לתפילת שחרית כוונתיקין יש כשעתיים בלבד, ואחר השעה - התבודדות לא נשאר רק כשעה אחת, ואני מסתפק אם לומר אז תיקון צות וללמוד רק חצי שעה, או אולי עדיף ללמוד ולוותר על תיקון הצות. אשמח אם תבהירו לי את העניין.

תשובה:

עד זמן האר"י הקדוש, לא היה סדר מיוחד מה לומר בחצות, רק היו קמים ומתאבלים על החורבן, ועוסקים בלימוד התורה (והיה סדר הנקרא 'שומרים לבוקר' שהיו אומרים אותו באשמורת, כנזכר במש"ב סימן א ס"ק ט'). עד שבא האריז"ל ותיקן סדר מיוחד אשר קיבל מאליהו הנביא זכור לטוב, של מזמורים וקניות לאמרם בחצות, ונקרא 'תיקון הצות'. (ובעל ה"שערי ציון" שהיה מגורי האריז"ל הוסיף לה עוד כמה פסוקים, ועוד חמשה קניות בתיקון רחל, והוא הנוסח המקובל אצל האשכנזים. והספרים אומרים את הנוסח המקורי המופיע בשער הכוונות, שהוא קצר בהרבה).

ולדעת האר"י ז"ל יש באמירת 'תיקון הצות' "הכרח ונחיצות גדול מאד" (כביטוי של ראב"ב בספרו כוכבי אור, שיחות וסיפורים אות כ"ח). ויש להעדיף את אמירתו על פני לימוד התורה (אם אין פנאי לשניהם עד שיעלה עמוד השחר), ויש להיזהר שלא לבטלו אפילו לילה אחת. וכדאיאת בשער הכוונות: "בלילי קיץ הקצרים, אף כשיקום משינתו יהיה קרוב לעמוד השחר, אל תחוש לעסוק בתורה באותה שעה, רק תעשה סדר הבכיה כנזכר [תיקון הצות]. ותזהר מאד שלא תבטל מזה אפילו לילה א', כי הוא ענין רב התועלת", עכ"ל.

וכן כתב הרה"ק ר' מנחם מענדל מוויטעפסק זיע"א ב'ליקוטי אמרים': "לעשות תיקון צות בכל יום, אף שאין לו פנאי ללמוד שאר שיעורים".

[ולמען תבין עד היכן הדברים מגיעים, יש לציין שאמירת תיקון צות עדיף אפילו מאמירת סליחות בימי אלול ועשי"ת! כדכתב בפירושו בברכי יוסף להחיד"א (א"ח סי' תקפ"א אות ג): "מי שקם באשמורת וכבר

הציבור אומרים סליחות, ואין פנאי לומר תיקון צות וסליחות, וצריך לבטל אחד מהם, טוב שיאמר תיקון צות כסדר האריז"ל, והוא עיקר גדול יותר מהסליחות". עכ"ל. וכן כתב בספר אור צדיקים למהר"ם פאפירש].

והנה, רבינו הקדוש גילה שיש כח גדול באמירת סדר המזמורים והקניות של 'תיקון צות', וכנזכר מזה כמה פעמים בספר המידות, והרי הם לפניך:

"על ידי 'תיקון צות' נמתק הדין" (ספר המידות, המתקת דין מה). "על ידי 'תיקון צות' מזכירין לפני הקדוש ברוך הוא את הטובות שהבטיח ל ישראל" (שם, תפילה נח). "תיקון צות" הוא סגולה לכבוד" (שם, כבוד ד). "על ידי אמירת 'תיקון צות' ניצול מנגבים" (שם, גניבה וגזילה ח"ב ה). "תיקון צות" מסוגל לחלושי הראות" (שם, ראה ח"ב ד).

ומלבד הסגולה הרוחנית שבאמירתם, הרי שאפשר גם לשפוך את כל אשר לבבו ע"י מזמורים וקניות אלו, כמו שאמר רבינו: "שעל ידי אמירת תיקון צות יכולין לפרש שיחתו את כל אשר עם לבבו כמו על ידי התבודדות. כי מסתמא אין אומרים צות על העבר, ועקר אמירת צות הוא על מה שנעשה עכשו עם האדם, וכשיאמר צות בבחינה זו, יכולין למצא כל אשר עם לבבו בתוך אמירת צות" (ליקוטי מוהר"ן תניינא, קא).

ורבינו שיבח - לא רק את המזמורים, אלא אף - את הקניות שנוספו אח"כ לנוסח 'תיקון צות', שהם "איכה נחרב האולם" ועוד, וכן הפיוט הארוך שבסוף 'תיקון צות' שמתחיל 'דודי ירד לגנו'. וכדאיאת בשיחות הר"ן:

"איכה נחרב האולם וכו'. 'עד אן יצעק בשבילי וכו' בן אמתך' וכו' (תיקון צות). ורמזו עלי כמה אני צריך לצעוק זאת לפניו יתברך, ותפסם לדוגמא איך הם מעוררים הלב ואמר אותם בניגון צות בקול נעים עמוק מאד. גם מהחרוז 'דודי ירד לגנו' סיפר ושיבחו מאד, כי הוא מדבר מוויכוח של כנסת ישראל עם השם יתברך ומעורר הלב מאד" (שיחות הר"ן, רסח).

וכיון שעסקנו בענין אמירת 'תיקון צות', יש לציין גם על אודות הפרק-משניות שאומרים אחריו, ממסכת 'תמיד':

"ידוע הדבר שמוהרנ"ת ז"ל כשהיה אומר בגמר אמירת תיקון צות המשניות ממסכת תמיד 'בשלשה מקומות' וכו', היה אומרם בהתחדשות ובהתלהבות גדולה מאד" (שי"ש ק"ו, מב).

יהי רצון שנזכה לקום בכל לילה בחצות, ולומר 'תיקון צות' בכוונה גדולה, אמן.

פנינים מאירים וחדושים מוזמרים מלוקטים מספרי גדולי הצדיקים ז"ע מתוך רשימותיו של הגר"ם שבכנען שלימ"א אשר ציין ורשם לפניו לזיכרון.

ספר דרך אמונה

מדברי ראשונים ואחרונים ובמיוחד מדברי הבעש"ט ותלמידיו זיע"א - נלקט ע"י אדמו"ר מתולדות אהרן זצוק"ל

יתברך בוודאות גמורה בלי שום ספק כלל, וכמו שהוא עומד בפני חבריו כי ודאי כן הוא שבודאי הבורא יתברך מצוי אצלך. (ספר עבודת ישראל אבות) פרק ג אות סח ל-42

עיקר העבודה והתפלה תלוי בודאי שמו הודאי שמו כן תהלתו (פיוט וכל מאמינים דראש השנה), רצה לומר שעיקר העבודה והתפלה תלוי בודאי שמו, שיצייר תמיד בודאי שהשי"ת לנגד עיניו ורואה במעשיו, וכפי גודל האמונה בזאת כן תהלתו' (הוספת הגר"מ - של האדם),

וכמו שמצינו בדוד המלך ע"ה שאמר (דברי הימים א' כט, ו) ו'ברך ד'וד א'ת יי', ר"ת ודאי. שבתחלה היה מציייר לפניו שבודאי מציאות הבורא יתברך הוא בלי שום ספק, וכמו שמשא רבינו ע"ה עלה בשם זה לרקיע, שהיה מציייר תמיד לפניו זאת ועלה במעלות עד רום רקיע, ועל כל פנים אם אין ביכולתינו לעשות כזאת, על כל פנים נצייר נגדנו מה שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים טז, ח) שוית' ה' לנגדי תמיד וכו', ששם הוי"ה היא תמיד מצוייר לנגדנו אמיתות היותו שהוא הוה ומהוה כל היותו. (ספר עבודת ישראל אבות)

יתברך גמליאל אומר עשה לך רב והסתלק מן הספק (אבות א, טו). עשה לך רב, רצה לומר כשולמד או מתפלל תעשה לך רב, הוא הבורא יתברך, שתצייר במחשבתך שהבורא יתברך הוא לנגדך ומלמדך להועיל. והסתלק מן הספק, רצה לומר שלא יהא לך זאת לספק אצלך, רק תחשוב שבודאי הבורא יתברך מצוי אצלך, כי הוא לעילא מכל עלמין ותחתו כל עלמין ובגו כל עלמין ולית אתר פנוי מיניה כלל. כי זה הוא עיקר עבודת הבורא יתברך לצייר תמיד באמת ובתמים מציאות הבורא

נוסח סדר הקטורת

ולכן נשאר נוסח הקטורת המקורי של נוסח אשכנז רק בשבת לאחר התפילה.

אבל המקובלים הנהיגו לומר קטורת בכל יום, וקודם התפילה דוקא, והתקינו לומר גם הפרשה הכתובה בתורה, כמו שאומרים בכל פרשיות הקרבנות פסוקי הפרשה, והיו אומרים את כל סדר מעשה הקטורת (כמובא בשו"ע סי' מח), ועל כן הנהיגו לומר הנוסח: אתה הוא ה' אלקינו שהקטירו וכו' לכתוב בתורתך, לפי שאומרים גם הפסוקים שבתורה. וכן הוסיפו תיבת ה' אלקינו דאילו בשבת לאחר התפילה אין צורך לומר 'אתה הוא ה' אלקנו שהקטירו', ששם הוא המשך לאין 'אלקינו' שאומרים 'אתה הוא אלקינו אתה הוא אדוננו' וכו', ודי במה שמסיימים 'אתה הוא שהקטירו' (נב"ס סי' י).

בנוסף החזירו המקובלים את המנהג לסיים תפילת שחרית באמירת קטורת, וכאן לא התקינו לומר הפרשה שבתורה, שאין אומרים את זה לשם הקרבת הקטורת רק לשם שמירה, ולכן אין אומרים 'אתה הוא שהקטירו', רק מסיימים 'אין כאלקינו' בפסוק 'אתה תקום תרחם ציון' (ברכ"י סי' קלב), ולא התקינו לומר גם את משנת השיר, שהרי אנו אומרים כבר מזמור 'שיר של יום'.

הרמ"א פריינד ז"ל היה נוהג בכל יום שיש בו מוסף לומר נוסח הקטורת של שבת ויום טוב לאחר התפילה, וטעמו כי בגמרא (מגילה כג) מובא שגם ראש חודש וחול המועד הם ימים שאין בהם ביטול מלאכה לעם ויש לומר בהם הנוסח המקורי (הגדת עשרת יחושע עמ"י ס"ט). אבל מנהג רוב העולם דרק בשבת ויום טוב שאסורים במלאכה אומרים נוסח זה.

בפרשתנו אנו לומדים על גודל כח מעשה הקטורת שעוצרת מגיפה, וכתבו הספרים שגם באמירת הפרשה לבד יש את הכח הזה, ואכן מנהגנו לומר פרשת הקטורת ג' פעמים ביום; קודם תפילת שחרית, ולאחריה, וקודם תפילת מנחה.

קודם התפילה מתחילים ב'אתה הוא ה' אלקינו שהקטירו אבותינו לפניך את קטורת הסמים בזמן שבית המקדש היה קיים כאשר צוית אותם על יד משה נביאך ככתוב בתורתך', וקורים את פרשת הקטורת שבתורה, ומתחילים ב'פיטום הקטורת כיצד'.

ולאחר התפילה, בימות החול אומרים הפסוק 'אתה תקום תרחם ציון', ומתחילים ב'פיטום הקטורת הצריח והציפורן'.

בשבתות וימים טובים אומרים לאחר התפילה הפסוק 'אתה הוא שהקטירו אבותינו לפניך את קטורת הסמים', ואומרים מ'פיטום הקטורת הצריח כו' עד מפני הכבוד, ואחר כך אומרים משנת השיר שהיו הלויים אומרים בבית המקדש.

הסיבה לשינויים אלו, היא:

בסידור נוסח אשכנז המקורי היה הנוסח כמו אצלנו בשבת, שהיו אומרים לאחר התפילה הברייתא של סממני הקטורת ומשנת השיר לאחריה (כמובא בטור סי' קלב), ובמשך הדורות הנהיגו גדולי אשכנז שלא לומר 'פיטום הקטורת' בימות החול, מפני שחששו שמא מתוך שממחרים למלאכה ידלגו על אחת מסממני הקטורת ויתחייבו מיתה, שאם חיסר אחת מכל סממני חייב מיתה (ה"מ"א סי' קלב), ושינו המנהג לומר רק המזמור 'שיר של יום' בלי קטורת.

מצינו חידוש במשנה ברורה בהלכות תפילין שאם יש הנהגה מסויימת שבני אדם רגילים בו אנו תולים שמן הסתם דעת האדם לנהוג כן, ואינו חשוב כהסיח דעתו ממנו. שכתב (בס"ק מד) בשם הש"ח דמי שנשמת ממנו התפילין באמצע התפעלה אין צריך לחזור ולברך עליו כשמחזירם למקומו, דמן הסתם אינו מסיח דעתו מהם והוי כחולצן על מנת להחזירם (ויע' בס"ח סק"מ ו"ל).

הוריד הטשולנ"ט בליל שבת בטעות

על פי זה יש שדנו להקל על מי שבטעות הוריד מהפלטה בליל שבת את סירי הטשולנ"ט המיועד לסעודת הבוקר, בחשבו שהיא סיר המרק, שמוותר להחזיר את הקדירה על גבי הפלטה בעודה בידו [אם התבשל כבר כל צרכו ואין חשש בישול], שהרי זה היסח הדעת בטעות וחשוב כאילו עדיין דעתו להחזירו על הפלטה, כיון שמוסכם תמיד לאכול הטשולנ"ט בבוקר ואנן סהדי דהוי כהיסח הדעת בטעות.

ויש להביא ראיה לזה מדין מוקצה (סי' שי ס"ד) דרגורות וצמקים שהיו מונחים על הגג להתייבש אם נודע באמצע השבת שכבר היו

היסח הדעת בטעות

דגם ברכה אחרונה בטעות אינו נקרא סילוק, ומי שטעה ובירך ברכה אחרונה בטעות וממשיך לאכול אין צריך לברך אחר כך ברכה ראשונה. והאחרונים נתקשו בדבריו (ועי' בה"ל שם ס"ב ד"ה יברך דהרבה אחרונים חלקו עליו), ונאמרו בזה ב' דרכים;

רבי עקיבא איגר (שם) ביאר, דהמגן אברהם מדבר רק מאדם שלא ידע ההלכה, וחשב שעל כל לגימה ולגימה צריכים לברך ברכה אחרונה, דכיון שלא ידע משמעות תוכן הברכה היא סילוק אין בברכתו מעשה סילוק, אבל מי שידע שברכה אחרונה היא מעשה סילוק רק שטעה בדמיונו שאין צריך עוד לאכול, או שחשב שכבר יצא מצות היום בלי אכילת אפיקומן, הרי זה מעשה סילוק, ואם ממשיך לאכול צריך לחזור ולברך ברכה ראשונה.

בשולחן ערוך הרב (שם ס"ו) ביאר, דהמגן אברהם מדבר במי שנזרקה הברכה מפיו ולא חשב בכלל לברך, אבל מי שחשב לברך במתכוין הרי זה סילוק גם אם זה היה מחמת טעות (יל"ע אם מודים זה לזה).

חידוש החיי אדם בקריאת התורה

החיי אדם בהלכות קריאת התורה (לכל אדם לז' כז) הוסיף חידוש גדול על פי דברי המגן אברהם, שאם בטעות קראו בתורה רק ב' פסוקים ובירך העולה ברכת 'אשר נתן לנו', אין צריך לברך שוב ברכת 'אשר בחר בנו' כדי להשלים פסוק השלישי, רק יש לקרות פסוק נוסף בלא ברכה לפניו. דברכת 'אשר נתן לנו' אינו נחשב לסילוק, שהיא ברכה בטעות.

אבל דברי החיי אדם מופלאים, דלכאורה דין קריאת התורה דומה ממש למי ששכח לאכול אפיקומן ובירך ברכת המזון דהוי סילוק אף שחשב שכבר קיים המצוה כיון שלא גמר המצוה. ובאמת שהמשנה ברורה (סי' קלז סק"ג) חלק על דינו של החיי אדם ופסק שצריך לברך ברכה לפניו, דברכת אשר בחר בנו הוי סילוק (ובדעת החיי אדם י"ל דברכת אשר בחר בנו אינו דומה לברכת המזון, שאין משמעות הברכה כהודאה על העבר, רק תיקון חכמים לברך לפניו ולאחריה משום כבוד התורה, וכ"כ סברת ה"ט"ז שם סק"ד).

גדר טעות

היסח הדעת בטעות היא רק באופן של טעות, שבשעת היסח הדעת יש תתירה בדבר, כמו באפיקומן, שערך סעודה בליל הסדר כדי לקיים מצוה ואומר 'הב לן ונברך' בעוד כדי קיים המצוה. אבל מי שמסיח דעתו מלאכול בגלל שרוצה לצאת לתפוס אוטובוס, ואחר כך נודע לו שיש תיכף עוד אוטובוס, והחליט על דעתו לאתחילת האוטובוס, אין זה טעות, שבשעה שהסיח דעתו והחליט לרדוף אחר האוטובוס הראשון לא היה כאן היפך כוונה.

כמו כן מי שפשט טליתו בראש חודש לאחר תפילת שחרית קודם מוסף, ואחר כך נזכר שהיום יש מוסף, צריך לברך שנית, שאין כאן היפך כוונה, רק שלא זכר שהיום היא ראש חודש.

היסח הדעת בהיפך מהסכמה הרגילה

'הב לן ונברך' בטעות

השבוע למדנו בסימן תע"ז (סי' ט"ז) על מי ששכח לאכול אפיקומן ונזכר לאחר שאמר 'הב לן ונברך', שאין צריך לחזור ולברך 'המוציא', ויאכל אפיקומן בלא ברכה. כדן זה מובא גם בסימן קע"ט (סי' ט"ז) על אורח שאוכל אצל בעל הבית ואמר 'הב לן ונברך' שאין באמירתו כלום, ויכול להמשיך ולאכול בלא ברכה.

בטעם הדין ביאר א"ח ז"ל בשו"ת קנה בושם (ח"א סי' יג) שאין באמירתם 'הב לן ונברך' כלום, ואין באמירה זו היסח הדעת כלל, לפי שאין בידם להחליט לברך ברכת המזון והרי זה כפספוטוי מילי. שהאורח תלוי בדעת בעל הבית, וכן כל אדם בליל הסדר כיון שאינו לאכול לשם שובע רק לקיים מצות היום, הרי הוא תלוי בדעת הבורא, וכל זמן שלא קיים המצוה אין באמירת 'הב לן ונברך' כלום. וכן משמעות לשון השולחן ערוך הרב (סי' י"ז).

אבל מלשון המשנה ברורה (סי' נ"ח) ומחצית השקל (סי' ט"ז) משמע טעם הדבר, דהיסח הדעת בטעות אינו היסח הדעת, דכיון שמתחילה ישב עצמו לליל הסדר כדי לקיים מצות היום, ואמר 'הב לן ונברך' קודם גמר קיום המצוה הרי זה אמירה בטעות. וכן נראה דעת רבי עקיבא איגר שהשקיה על פסק המחבר בס' פ"פ (סי' ט"ז) שמי ששכח לשתות כוס רביעי בהסיבה חוזר ומברך ברכת הגפן, ותמה עליו שהרי היה היסח הדעת בטעות ולמה חוזר ומברך (ולשיטת השוע"ר לא קשה, דדוקא בברכת המוציא בסעודה שייך לומר דהכל נפטר בברכת המוציא עד גמר קיום המצוה. אבל אם היה דעתו לברך רק על כוס אחד והסיח דעתו ודאי חוזר ומברך אף שלא קיים המצוה כראוי. כמו המקדש ואוחז כוס בידו ונמצא שהיה מים, שאם לא היה דעתו מתחילה לשתות עוד ממה שפלניו צריך לברך הגפן שנית).

היסח הדעת בטעות

הרי לנו מחלוקת הפוסקים אם מי שמסיח דעת בטעות נקרא מסיח דעת: לדרכו של המשנה ברורה ורעק"א משמע שזה נקרא היסח הדעת, ואם רוצה להמשיך ולאכול צריך לחזור ולברך ברכה ראשונה. ולדרכו של השולחן ערוך הרב והקנה בושם משמע שזה לא נקרא היסח הדעת, ויכול להמשיך לאכול בלא ברכה.

ברכה אחרונה בטעות

מחלוקת הנ"ל היא רק בהיסח הדעת לבד, אבל מי שבירך ברכה אחרונה בטעות הוא מעשה סילוק לכל הדעות, וכמבואר בשולחן ערוך כאן, דאם שכח לאכול אפיקומן ובירך ברכת המזון צריך לחזור ולברך המוציא. ויותר מזה מבואר בסימן ק"צ (מג"א סק"א) שאילו אם יודע קודם ברכת המזון שרוצה להמשיך ולאכול הרי זה מעשה סילוק, ומטעם זה מברכים בורא פרי הגפן על כוס של ברכה, אף שקודם ברכת המזון נטלים הכוס ביד למשך כל זמן הברכה ואין מסיחים הדעת מלשתות עוד, דברכת המזון הוי מעשה סילוק.

חידוש המג"א בברכה בטעות

אכן מצינו להמגן אברהם (סי' קצ סק"ג) שכתב

ועל למוֹד הַפּוֹסְקִים הַיְהוּדִים מֵאֵד מֵאֵד מֵאֵד... וְהוּא תִקּוּן גְּדוֹל מֵאֵד מֵאֵד... וְאָמַר, שֶׁפֶל אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי מִחַיִּב לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם 'פּוֹסְקִים' וְלֹא יַעֲבֹר.

בעז"ה ניתן לשמוע שיעור בעמוד היומי
מידי יום בשלוחה 433 בקול אנ"ש

להחשיב כל נקודה טובה

ר' ליפא

מנעמירוב (3)

"איני רוצה שיהיה לך ממון"

ר' ליפא היה סוחר ורצה להרוויח מעות, אמנם דעת קדשו של רבינו"ל היה שלא יהיה לו מעות כלל, רק יעסוק כל היום והלילה בעבודת ה', ולכן הוכיח אותו רבינו ז"ל. כמסופר באריכות בספר כוכבי אור, וז"ל:

המעשה מר' ליפא ז"ל, ומה שאמר לו 'איך וויל ניט אז דוא זאלסט האבין געלד' [= אין רצוני שיהיה לך מעות]. והסיבות מהרוח סערה שנסתבב לזה, שמעתי מאבי הכ"מ ששמע מפי מוהרנ"ת ז"ל.

אמר המעתיק: בזה יש אריכות גדול, אך אזכור בקיצור איזה ראשי פרקים. הר' ליפא היה אצל רבינו ז"ל ואמר אז התורה כ"ג צי"ת צדק וכו', ושם מדבר מענין ממון, ורימז על ר' ליפא הנ"ל, כי הר' ליפא הנ"ל היה במקורביו הראשונים קודם מוהרנ"ת ור' נפתלי, ומאמירת 'ענגו' שלו נתקרב. ואחר כך נפל לתאוות ממון, והוא עסק אז עם סוחר אחד וכו', ואמר לו רבינו ז"ל כנ"ל" (כוכבי אור, אנשי מוהר"ן, אות ל).

"ולבנת קטילת לון..."

ועוד פרטים בזה, מסופר בשיש"ק וז"ל: "הר"ר ליפא שהתקרב עם מוהרנ"ת לרבינו ז"ל והיה לו חלק בהתקרבות מוהרנ"ת לרבינו, התרחק אחר כך מרבינו. ופעם כשישב בסעודה שלישית אצל רבינו, באמצע עריכת השולחן נכנס סוחר אחד וקרא לר' ליפא החוזה, כי בכב היה אז מוצאי שבת לאחר צאת הכוכבים, ודיבר עמו בענייני עסקיו ומסחריו, וזה היה שלא בדרך ארץ, שבאמצע עריכת שלחנו של רבינו יעסוק במסחריו. והזכיר אז רבינו בתוך דיבוריו את מאמר התיקונים המובא בתורה כ"ג 'האי עותרא חייכית בהון בהאי עלמא ולבנת קטילת לון', העשירות משחקת בבני אדם בזה העולם ולבסוף עוד הורגת אותם (שיש"ק ח"ב אות קע"ד).

רבי מ'עולם הבא"

וההמשך מסופר עוד בכוכבי אור:

"וכשנסע מרבינו ז"ל חשב בדעתו: הלא אם יסע לרבינו ז"ל אפשר יתקיים דיבורו, על כן נסכם בדעתו שלא ליסע עוד. ואמר שרבינו ז"ל הוא מעולם הבא ואני מעולם הזה. ואף על פי כן לא הועיל לו כלום רק נעשה עני, כי בא רוח סערה ועקר ביתו לגמרי" (כוכבי אור, שם).

והנוסח שאמר, מובא בשיש"ק: "ר' ליפא שנתרחק מרבינו, התבטא ואמר: רבינו הוא רק רבי של עולם הבא, אני רוצה גם עולם הזה" (שיש"ק ח"ג אות רכ"ה).

את עשייתה, והרגישה שכל ההגבלות הנמצאות בתורה מונעות אותה כביכול מלקנות בעולם, ותו לא. אך לאחר דברי המארח הבינה ששמירת גדרי התורה, לא רק שמונעים את ההנאות אלא שמזכים את האדם בהנאה הכי גדולה - לתת להשם מתנה שאותה הוא יתברך חפץ לקבל! ולכשהבינה את גודל יקרת עשייתה, הצליחה להתגבר ולשוב אל דודה - הקדוש ברוך הוא!

ואליבא דאמת, כלל זה צריך לדעת כל יהודי. כי יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום, וכדי להצליח להתגבר על פיתוי היצר על היהודי להכיר בחשיבות כל עשייה דקדושה שהוא עושה, ובכך שיש להשי"ת נחת רוח מרובה ועצומה מכל 'סור מרע' שהוא זוכה לקיים!

אנו חיים כיום בדור קשה, שניסיונותיו קשים ומרים, והעולם הזה הינו עולם השקר; מצד אחד יודעים מבורא העולם, ומצד שני נכשלים בהרבה עשיות שאינן כראוי. והעצה להתמודד ולהתעודד היא: החשבת הנקודה הטובה! רק כך אפשר להצליח ביהדותנו גם בדורנו, להחשיב כל התגברות וכל עשייה טובה, כל תפילה, כל הנחת תפילין וכו', מהכל יש להשי"ת הרבה נחת רוח מְקַנְנָו. וכשזוכרים להחשיב כל זה, אפשר להצליח בס"ד.

ואת כל זאת חזה רבינו הקדוש זי"ע ברוח קדשו והזהירנו להחשיב כל מצוה וכל הימנעות מעבירה שהאדם זכה לעשות, וזאת היא הדרך להתרומם ולהתקרב אל השי"ת, והחיזוק של רבינו בתורה רפ"ב שבלקוטי מוהר"ן - תורת 'אזמרה' - נכנס ב"ה היום בעולם בידועין ובלא יודעין.

ועלינו לשנן ולחזור על מה שכתב מוהרנ"ת שם ז"ל: "הזהיר רבינו ז"ל מאד לילך עם התורה הזאת, כי היא יסוד גדול לכל מי שרוצה להתקרב להשי"ת ולבל יאבד את העולם לגמרי ח"ו. כי רוב בני האדם שרוחקים מהשי"ת, יעקר ריחוקם הוא מחמת מרה שחורה ועצבות, מחמת שנופלים בדעתם מחמת שרואים בעצמם גודל קלקולם שקלקלו מעשיהם, כל אחד כפי מה שיודע בעצמו את נגעי לבנו ומכאוביו, ומחמת זה הם נופלים בדעתם, ורובם מייאשים עצמם לגמרי, ועי"ז אינם מתפללים ככוונה כלל ואינם עושים אפילו מה שהיו יכולים לעשות עדיין".

ומוסיף שם רבי נתן: "על כן צריך האדם להשכיל מאד על דבר זה, כי כל הנפילות שבדעתו אע"פ שהוא מחמת מעשים רעים שעשה באמת, עם כל זה הנפילה שבדעתו והעצבות והמרה שחורה שנופל עליו עי"ז, הכל הוא רק מעשי בעל דבר, שמחליש דעתו כדי להפילו לגמרי ח"ו. על כן צריכים להתחזק מאד לילך עם התורה הזאת לחפש ולבקש בעצמו בכל פעם איזה מעט טוב ונקודות טובות כנ"ל, ועי"ז יהיה וישמח את עצמו, ויצפה לישועה עדיין, ויוכל להתפלל ולזמר ולהודות לה, בבח"ו 'אזמרה' לאלקי בעודי, ועי"ז יזכה לשוב באמת אל ה'".

את העובדא שלפנינו שמעתי מיהודי יקר, שבביתו התארכה נערה בת-טובים שהתגבר עליה יצרה וירדה מטה מטה עד שהגיעה לכדי חילול שבת, וכמה מצער היה הדבר באשר נערה זו היתה בעלת אמונה, אלא שכהרבה מבני דורנו לא זכתה לדעת עד כמה יקרה היא החשיבות של כל התגברות והימנעות מעשיית עבירה, ועד כמה חשוב בשמים כל 'עשה טוב', ולפי ראות עיניה חשבה שפורק-עול חי חיים מאושרים יותר, ומה בצע בחיי היהדות, רח"ל.

וסיפר לי יהודי יקר זה, שכאשר התארכה הנערה בביתו וסיימו לאכול את סעודת השבת, אמרה הנערה שִׁפְפָּה לעשן סיגריה... ניסו בני הבית למנוע אותה ולומר לה שהדבר אסור, אך הנערה התנצלה שהיא מרגישה צורך קיומי לעשן ואינה יכולה להתגבר עליו בשום אופן.

בחסדי שמים נצנצה הארה בליבו של יהודי זה, ופנה אל הנערה בדברים אשר התיישבו על ליבה כראוי, וכך אמר לה:

"תארי לעצמך שאת נמצאת בחדר סגור, ויש ברשותך רק סיגריה אחת, ובאותו חדר אין שום אדם זר, אלא רק הקדוש ברוך נמצא אתך באותו חדר. והנה פונה אלייך כביכול הקב"ה בכבודו ובעצמו ומבקש ממך שתתני לו את הסיגריה במתנה, מה תעשי? האם תוותרי ותעניקי את הסיגריה הזו לקב"ה, אף שזו הסיגריה האחרונה שברשותך וחשבת לעשן אותה ולהשקית את רוחך, או שתתנצלי ותאמרי לקודשא בריך הוא שאינך מסוגלת להישאר בלא סיגריה, ואין בכוחך להתגבר ולכבוש את תאוותך?!"

הנערה התרגשה מן הדברים הכנים של מארחה, וענתה לו שאין לה כל ספק שבוודאי הייתה מוותרת ונותנת את הסיגריה מתוך אושר ושמחה לקב"ה, שגילה את דעתו שמתנה זו תסב לו קורת רוח והנאה.

כשמוע בעל הבית את תשובת הנערה האורחת, פנה לעברה בדברים נכוחים:

"דעי נא, שגם כעת, בעיצומו של יום השבת, כשגוברת עליך התשוקה ואת חומדת וחפצה לעשן את הסיגריה, מביט עליך הקב"ה ממרומי שמים ומבקש ממך שתעניקי לו את הסיגריה במתנה, ולא תעשני אותה עד לזמן יציאת השבת. האם הנך יכולה לשלש בעצמך ולהיות כחייל הנאמן לאדונו ומציית מתוך עוז ואומץ לכל אשר יצא מפיו?!"

הדיבורים, שיצאו מלב כואב ומסור, נכנסו עמוק אל תוך ליבה ומוחה של הנערה, ובסיעתא דשמיא ויתרה על רצונה לעשן, ולא עוד אלא שמאז והלאה בכל פעם שהרגישה שיצרה חפץ להתגבר עליה ולהכשילה בחטא ועוון - נזכרה שִׁפְפָּה זו מציץ דודה מן החרכים ואומר לה: "חזקי ואמצי, והכירי בחשיבות התגברותך על תאוותך, וההתאפקות שלך בעת הזאת היא לי מתנה יקרה שרק את - מתוך מצבך הנמוך - יכולה לתת לי!"

ברבות הימים זכתה אישה זו לזנוח מאחוריה את כל עִבְרָה העגום, ושובה בתשובה שלמה אל אלוקיה, בהסבירה שכל הסיבה שגרמה לה לצאת לתרבות רעה בימי נעוריה הייתה משום שלא העריכה כראוי

<p>ברכת מול טוב</p> <p>להר"ר ר' יוסף ויסק מרדכי מנח"ה ה"ו ולחוננו</p> <p>להר"ר ר' אברהם אלהן חיים שליט"א</p> <p>להלג חולדת הבת/הנבדה</p> <p>יה"ר שיובה לגולה לתורה לחופה ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p>	<p>ברכת מול טוב</p> <p>להר"ר טא"ר וייס ה"ו ולחוננו</p> <p>להר"ר ר' אהרן אלהן חיים שליט"א</p> <p>להלג חולדת הבת/הנבדה</p> <p>יה"ר שיובה לגולה לתורה לחופה ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p>	<p>ברכת מול טוב</p> <p>להר"ר ויסק מרדכי מנח"ה ה"ו ולחוננו</p> <p>להר"ר ר' אשר מנח שליט"א</p> <p>להלג חולדת הבת/הנבדה</p> <p>יה"ר שיובה לגולה לתורה לחופה ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p>	<p>ברכת מול טוב</p> <p>להר"ר ר' יהודה לייב פראנק שליט"א</p> <p>להלג נישואי בנו הר"ר ישראל נחמן ה"ו עב"ג בת</p> <p>להר"ר ר' יוסף קדיש סאנש שליט"א</p> <p>יה"ר שיובו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א</p>	<p>ברכת מול טוב</p> <p>להר"ר משה פישר ה"ו ולאביו הר"ר ר' נחמן פישר שליט"א ולחוננו הר"ר ר' מרדכי רובינשין שליט"א</p> <p>להלג חולדת הבת/הנבדה</p> <p>יה"ר שיובה לגולה לתורה לחופה ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p>
<p>ברכת מול טוב</p> <p>להר"ר ר' עקיבא יהונתן שיינברג שליט"א</p> <p>להלג נישואי בתו עב"ג כשעש"ט</p> <p>יה"ר שיובו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א</p>	<p>ברכת מול טוב</p> <p>להר"ר ר' דוד זייטש שליט"א</p> <p>להלג אירוסיו בנו הבה"ח חיים שלום נ"ו עב"ג בת</p> <p>להר"ר ר' יחזקאל כהן שליט"א</p> <p>יה"ר שיובו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א</p>	<p>ברכת מול טוב</p> <p>להר"ר מרדכי יואל ראזנבערג ה"ו ולאביו הר"ר ר' נחמן ראזנבערג שליט"א ולחוננו הר"ר ר' נחמן זאב פראנק שליט"א</p> <p>להלג חולדת הבת/הנבדה</p> <p>יה"ר שיובה לגולה לתורה לחופה ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p>	<p>ברכת מול טוב</p> <p>להר"ר ר' יצחק אייזיק שייך שליט"א</p> <p>להלג נישואי בנו הר"ר שמשון ה"ו עב"ג בת</p> <p>להר"ר ר' שמשון רפאל עירלנג שליט"א</p> <p>יה"ר שיובו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א</p>	<p>ברכת מול טוב</p> <p>להר"ר ר' שמואל דודיק ה"ו ולהלג חיים בנו שמשון נ"ו לעיל תורה ומצוות</p> <p>יה"ר שיובה לגולה לתורה לחופה ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p>